

розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.12.2024 № 1350-р
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1350-2024-%D1%80#Text> (дата звернення: 22.10.2025).

8. Шлях ветеранів та ветеранок: Дослідження про досвід війни і повернення до цивільного життя. URL: <https://drive.google.com/file/d/1gSlkhpMoJHDFNgO6FV0o-y6oA99ieq6a/view> (дата звернення: 22.10.2025).

9. Veteran Reintegration Program. Analytic Report July 14, 2021. URL: <https://www.irex.org/sites/default/files/2%20Veterans%E2%80%99%20Current%20Employment%20Conditions.pdf> (дата звернення: 22.10.2025).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-636-2-26>

COMPARATIVE ANALYSIS OF NUDGE TECHNOLOGY IMPLEMENTATION IN PUBLIC ADMINISTRATION

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ NUDGE-ТЕХНОЛОГІЙ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

Shchekhovska L. M.

*Doctor of Philosophy in Public
Management and Administration,
Associate Professor at the Department
of Logistics
State University «Kyiv Aviation
Institute»
Kyiv, Ukraine*

Щеховська Л. М.

*доктор філософії з публічного
управління та адміністрування
доцент кафедри логістики
Державний університет
«Київський авіаційний інститут»
м. Київ, Україна*

Nudge-технології (або технології підштовхування) як інструмент поведінкової економіки набули широкого розповсюдження у сфері публічного управління протягом останніх двох десятиліть. Однак їхня практична реалізація демонструє суттєві відмінності залежно від політичного устрою, культурних особливостей і концептуальних підходів до взаємодії держави та громадянина. Найбільш контрастним є порівняння західної моделі «м'якого патерналізму» з китайською системою державного контролю поведінки, яка інтегрує елементи nudge у більш широкий контекст соціального управління.

Західна модель nudge базується на принципах лібертаріанського патерналізму, що передбачає збереження свободи вибору при створенні умов для прийняття «кращих» рішень. Фундаментальним принципом залишається можливість opt-out (відхилити) – громадяни завжди

можуть відмовитися від пропонованого варіанту без значних витрат або складнощів. Цей підхід чітко артикульований у роботах Талера і Санстейна та реалізується через архітектуру вибору, що направляє, але не примушує.

Китайська модель, навпаки, інтегрує поведінкові техніки у систему авторитарного управління, де елементи примусу та контролю є невід'ємними компонентами. Система соціального кредиту представляє кардинально відмінний підхід, де поведінкові стимули поєднуються з репресивними механізмами. Як зазначають дослідники, китайська система має потужний потенціал модифікації поведінки, подштовхуючи бізнеси до прийняття промислової та соціальної політики, яку підтримує КПК, що виходить далеко за межі класичного розуміння nudge як неінвазивного інструменту [5].

Технологічна архітектура та механізми впливу. Західні країни демонструють витончений підхід до впровадження nudge-технологій, зосереджуючись на конкретних проблемних сферах і досягненні вимірних результатів при дотриманні етичних стандартів. Британський досвід з оптимізації податкового адміністрування ілюструє точковість втручання: зміна формулювання SMS-повідомлення з включенням соціальних норм (наприклад, «9 з 10 людей у Великобританії подають свої податкові декларації вчасно») призвела до збільшення своєчасності подання декларацій на 5 відсоткових пунктів, що еквівалентно додатковим надходженням понад 30 мільйонів фунтів стерлінгів щорічно [1].

Данський кейс демонструє персоналізований підхід через «опцію за замовчуванням» на платформі borger.dk, де громадяни пенсійного віку автоматично отримували доступ до спрощеного інтерфейсу з релевантними послугами, зберігаючи можливість переходу до повного функціоналу. Результатом стало збільшення використання цифрових послуг серед громадян старше 65 років на 40% при зростанні рівня задоволеності з 67% до 84% [2].

Сінгапурська платформа OneService інтегрує гейміфікацію та соціальні мережі, дозволяючи громадянам повідомляти про міські проблеми через мобільний додаток з елементами гри. За перший рік кількість звернень збільшилась у 3,5 рази при скороченні часу реагування муніципальних служб з 7 до 2 днів [3].

Китайський підхід характеризується всеохоплювальністю та централізованістю системи впливу на поведінку. Система соціального кредиту впроваджується в Китаї для керування поведінкою китайських індивідумів через інтегровані бази даних, що відстежують широкий спектр активностей громадян. На відміну від західних точкових втручань, китайська система створює комплексну екосистему контролю,

де репутаційні механізми й інформаційні технології використовуються для підвищення соціального контролю та зміни або формування поведінки [5].

Ключовою відмінністю є масштаб охоплення: китайський уряд спирається на ідеї кредитних оцінок для пропозиції системи винагород для громадян відповідно до доброї поведінки, яка відстежується через урядові та комерційні бази даних [4]. Це створює безпрецедентну за охопленням систему моніторингу та впливу, що кардинально відрізняється від західних етично обмежених втручань.

Західні кейси демонструють чіткі, вимірювані результати у конкретних сферах. Британський досвід показує пряму кореляцію між поведінковим втручанням і фінансовими результатами. Данський приклад демонструє успіх в інклюзивності цифрових послуг. Сінгапурський кейс показує трансформацію громадянської участі через технологічні інновації.

Важливою особливістю є фокус на якісних показниках: рівень задоволеності користувачів, доступність послуг, громадянська активність. Це відображає західне розуміння публічного управління як сервісної діяльності, орієнтованої на потреби громадян.

Китайська система демонструє результати системного характеру: зміна поведінкових патернів на рівні суспільства, підвищення «соціальної дисципліни», синхронізація індивідуальної поведінки з державними цілями. Однак ці результати досягаються ціною обмеження особистих свобод та створення клімату постійного нагляду.

Ефективність китайської моделі вимірюється не стільки задоволенням потреб громадян, скільки досягненням державних політичних цілей через модифікацію поведінки населення.

Висновки та перспективи. Порівняльний аналіз використання пudge-технологій у західних країнах та Китаї виявляє фундаментальні розбіжності у концептуальних засадах, технологічній архітектурі, етичних принципах та вимірах ефективності. Західна модель базується на принципах лібертаріанського патерналізму з акцентом на збереження автономії та права вибору, тоді як китайська система інтегрує поведінкові техніки у авторитарну модель соціального контролю.

Ці відмінності відображають більш глибокі розбіжності у розумінні ролі держави, прав громадян і легітимності державного втручання. Якщо західний досвід демонструє можливості етичного застосування підштовхувань для покращення якості публічних послуг, китайська модель показує ризики трансформації поведінкових технологій у інструменти авторитарного управління.

Література:

1. Behavioural Insights Team. Update Report 2013-2015. London : Cabinet Office, 2015. 48 p.
2. Danish Agency for Digitisation. Digital Strategy 2016–2020: A Stronger and More Secure Digital Denmark. Copenhagen : Ministry of Finance, 2016. 34 p.
3. Government Technology Agency Singapore. Annual Report 2019: Engineering Digital Government, Making Lives Better. Singapore : GovTech, 2019. 56 p.
4. Zhang, L., & Wang, Y. China's Social Credit System: A comprehensive analysis of behavioral modification mechanisms. *Journal of Contemporary China*. 2021, 30(128), 247–264.
5. Li, M. Digital authoritarianism and social control: Understanding China's approach to behavioral governance. *Asian Politics & Policy*. 2020, 12(3), 384–402.